

Arkivsaksnr.:
2022/3831

Dokumentdato:
22.04.2022

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
36/22

Møtedato:
05.05.2022

Håndtering av krigen i Ukraina

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- Styresak 31/22, [Håndtering av krigen i Ukraina og sanksjoner mot Russland](#)

Saken gjelder:

25. februar invaderte Russland Ukraina, og krigen har fått umiddelbare konsekvenser for våre studenter og ansatte som kommer fra de berørte landene. I tillegg til de tiltakene som allerede er iverksatt ved UiB for å ivareta våre studenter og ansatte, krever situasjonen også langsiktig planlegging og tilrettelegging for både ukrainske akademikere og studenter som skal integreres i Norge, og gis et godt tilbud om studier eller arbeid.

I denne saken blir det orientert om den varslede tildelingen av 1000 nye studieplasser til ukrainske flyktninger. Disse skal fordeles blant lærestedene og skal sikre et godt og tilrettelagt tilbud for denne gruppen. UiB har bedt om å få 250 av studieplassene. Vi legger i første omgang opp til korte kurs i norsk og akademisk engelsk, samtidig som vi rigger løsninger for å kunne ta opp nye studenter på program og emner til høsten.

UiB fortsetter sine tiltak for å følge opp ukrainske studenter, og vi følger fortløpende opp situasjonen for russiske studenter og ansatte, og nasjonale beslutninger knyttet til disse gruppene. I saken orienteres det om en refusjonsordning som er etablert for studenter fra de berørte landene som allerede befinner seg i Norge, samt om en stipendordning for berørte Ph.d-studenter ved norske læresteder og forskere på flukt. Vi har også vært i dialog med våre russiske samarbeidspartnere der pågående prosjekter fryses som følge av sanksjonene mot Russland.

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering

Robert Rastad
universitetsdirektør

22.04.2022/Ida Fauskanger/Christen Soleim (avd. dir.)

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
36/22

Møtedato:
05.05.2022

Arkivsaksnr.:
2022/3831

Håndtering av krigen i Ukraina

Bakgrunn

Som følge av Russlands invasjon, anslår regjeringen at Norge kommer til å ta imot rundt 60.000 ukrainske flyktninger i år. UH-sektoren forbereder seg på at mange av flyktningene er i en alder der de enten normalt ville ønske å starte eller fortsette et høyere utdanningsløp. UiB ser en stor økning i antallet henvendelser fra ukrainske studenter, og vi jobber nå med å kartlegge behovet til studentene som allerede befinner seg i Norge. Vi vil også invitere til en åpen dag ved UiB for å informere om våre studietilbud og tilby individuell veiledning.

UiB har bedt om å få 250 studieplasser av de totalt 1000 som regjeringen har varslet. En slik tildeling gjør det mulig for oss å planlegge et godt og individuelt tilpasset studietilbud. Dette er vi allerede i gang med samtidig som vi planlegger kortere sommerkurs i norsk og akademisk engelsk. Vi avventer også ytterligere informasjon fra Kunnskapsdepartementet (KD) om endringer i opptaksreglementets språkkrav slik at dette ikke er et hinder for opptak.

På vegne av BOTT-universitetene har UiB vært i dialog med KD om stipendordninger som vil forvaltes av Norges forskningsråd (NFR). Ordningene er tenkt som bistand til Ph.d.-studenter som allerede er tilknyttet norske lærested, og forskere på flukt som kan kobles til eksisterende prosjekter i Norge.

Invasjonen i Ukraina gjør at studenter fra Ukraina, Russland og Hviterussland, kan ønske å få forlenget studieoppholdet sitt i Norge, og at ukrainske Ph.d.-studenter som allerede er i Norge kan ha behov for forlengelse og økonomisk støtte. Nedenfor orienterer vi om en etablert refusjonsordning for studenter som allerede er i Norge og nå rammes økonomisk av krigen.

UiB har etablert en egen [ressursside](#) for ansatte og studenter om universitetets håndtering av krigen i Ukraina, denne blir oppdatert fortløpende.

Nye studieplasser

Regjeringen har besluttet å bevilge midler til 1000 nye studieplasser for å øke utdanningskapasiteten i UH-sektoren. Midlene tildeles som fireårige plasser i kategori D. Økningen er midlertidig og skal fases ut i tråd med normal studieprogresjon eller dersom ordningen ikke blir brukt. Det forventes at tildelte studieplasser kan benyttes allerede til høsten.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) skal stå for fordeling av studieplassene, som er forventet å være klar i midten av juni etter behandling i Stortinget. I brev datert 8. april, informerer HK-dir lærestedene om rammene for tildeling, og i svarbrev datert 22. april, ber UiB om å få tildelt 250 av disse studieplassene. Etter en kapasitetsvurdering har vi oppjustert antallet fra de 200 plassene vi ba om rett etter at tildelingen ble kjent. Som breddeuniversitet kan vi lett skalere opp kapasiteten på mange av studieprogrammene våre, og vi er allerede i gang med å få på plass et tilbud i vår. Vi foreslår ikke et konkret antall studieplasser innenfor ulike fagområder, men vil sette sammen studieløp som passer for den enkelte student.

Opptak, bosetting og læringsmiljø

I brev fra KD datert 5. april, informeres lærestedene om at opptak av ukrainske studenter skal skje lokalt, og at KD så snart som mulig vil informere om eventuelle endringer i regelverket for opptak til høyere utdanning. UiB har meldt tilbake at vi har gode løsninger for å organisere et eget opptak for ukrainske søkere, og at vi håper KD vil legge til rette for unntak fra den nasjonale opptaksforskriftens språkkrav for de ukrainske studentene.

Mulighet for bosetting, mottak og god tilrettelegging av læringsmiljø legges også til grunn for tildelingen av nye studieplasser. Her kan vi vise til god dialog med Bergen kommune om hvor mange studenter som forventes å komme hit fremover, og om tiltak for tilrettelegging, integrering og bosetting av flyktninger. Vi samarbeider i tillegg tett med Sammen om boligspørsmål og behov for rådgivnings-, psykolog-, og helsetjenester for ukrainske studenter. UiB har også lang erfaring med mottak av internasjonale studenter. Dette inkluderer tiltak for å integrere internasjonale studenter både faglig og sosialt.

Vi støtter også utspill fra UiO om at studenter bør bosettes der det finnes relevante studietilbud, og at en forenklet kartlegging av kvalifikasjoner derfor helst bør skje i forkant av bosetting.

Norsk organ for kvalitet i utdanningene (NOKUT) har oppdatert informasjonen om godkjenning av ukrainsk utdanning og godkjenningsordninger for ukrainske flyktninger med mangelfulle dokumenter, og holder webinar om ukrainsk utdanning som er åpent for alle i UH-sektoren.

Kartlegging og planlegging av studietilbud

Det er utarbeidet en egen nettside for ukrainske flyktninger som blir oppdatert fortløpende med informasjon om opptak, tilbud om norskkurs mm. Her er det også et kontaktskjema for ukrainske søkere som sørger for at henvendelsene håndteres raskt og går til rett sted ved UiB. Kontaktskjemaet gjør det også mulig å kartlegge henvendelsene vi får, og dette vil bidra til et godt grunnlag for studietilbudet vi tilrettelegger fra høsten av.

UiB har hittil mottatt i underkant av 200 henvendelser fra søkere som må avbryte utdanningen sin i Ukraina. Det gjelder både ukrainske statsborgere og internasjonale studenter som har studert i Ukraina. Henvendelsene handler i stor grad om overgang til UiB, og i de fleste tilfeller til program på grunnstudienivå. Om lag halvparten av henvendelsene gjelder overgang til medisin og odontologi.

Vi arbeider nå med å få på plass et tilbud til ukrainske studenter så snart som mulig. Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier er i gang med å utarbeide et kurs med undervisning i norsk språk, kultur og samfunn. Her planlegges foreløpig ett grunnkurs i sommer, og ett kurs som bygger videre på dette og som kan tas parallelt med eventuelle studier til høsten. I tillegg er Institutt for fremmedspråk i gang med å utvikle et kurs i akademisk engelsk, spesielt med tanke på flyktninger som ønsker å begynne å studere til høsten. Dette kurset skal etter planen holdes i juni/juli.

I høst tilbyr UiB ca. 60 masterprogram og 190 emner som undervises på engelsk. Vi har ingen hele bachelorprogram på engelsk, men de engelskspråklige emnene er fordelt på både bachelor- og masternivå. Vi har mulighet til å oppskalere studietilbudet vårt innenfor de fleste fagområder, og også gjøre tilpasninger til studenter som allerede er i et studieløp. Mange av

våre emner er dessuten åpne og har ikke krav om obligatorisk oppmøte. Disse kan også følges av studenter som ikke er bosatt i Bergen.

Utveksling og internasjonale gradsstudier

UiB har én student igjen på studentutvekslingsopphold i St. Petersburg som avslutter studiene våren 2022. Sanksjonene mot Russland medfører at studentutveksling mellom UiB og russiske læresteder er satt på vent for høsten. Studentene som planla utvekslingsopphold i Russland til høsten, har fått tilbud om alternativer i andre land. Det er foreløpig ikke gitt tilbud til russiske studenter på utvekslingsopphold ved UiB til neste år.

En ukrainsk søker og tre russiske søkere har takket ja til tilbud i det internasjonale masteropptaket. Disse søkerne må dokumentere at de dekker UDIs krav til finansiering for oppholdstillatelse innen 29. april. Per i dag er det ikke mulig for russiske studenter å overføre midler til norske bankkonti, men finansiering kan likevel dekkes på andre måter. Vi gir alle søkerne utfyllende informasjon om krav til finansiering og opphold, og er i løpende dialog med UDI om eventuelle endringer. Ifølge HK-dir er det ikke planlagt en egen støtteordning for russiske og hviterussiske studenter som blir tatt opp til studier til høsten.

Det er forventet endringer i stipendordningene i Erasmus+, og retningslinjene for programmet vil bli oppdatert så snart dette er kommunisert formelt til UiB.

Oppfølging av ukrainske studenter og ansatte ved UiB

UiB har hatt tett dialog med studenter fra Ukraina for å bistå dem i en svært vanskelig situasjon. Universitetsledelsen har gjennomført flere oppfølgingsmøter med studentene. Studenter fra Ukraina som er på korttidsopphold ved UiB får individuell oppfølging i forbindelse med kartlegging av utdanningsbakgrunn og innpassing/opptak til mastergradstudier. Vi venter på nærmere informasjon fra HK-dir og KD om en finansieringsordning for ukrainske studenter som allerede er på korttidsopphold i Norge, og skal fortsette studiene sine her til høsten.

HK-dir har i samråd med KD innført en særskilt refusjonsordning for økonomisk støtte for studenter rammet av krigen i Ukraina. Ordningen gjelder i perioden mars – august 2022, og er etablert for å møte akutte betalingsproblemer, slik at studentene kan fullføre påbegynte studier i Norge. Den økonomiske støtten utbetales som et stipend av utdanningsinstitusjonen som deretter søker om refusjon. Ordningen gjelder ikke for studenter som mottar støtte fra Lånekassen.

For våre ukrainske ansatte har det vært tilbudt og avholdt to samlinger i samtalegruppe med terapeut fra Senter for krisepsykologi. For denne gruppen er det behov for noen flere samlinger, så de vil fortsette etter påske med ytterligere tre gruppesamlinger.

Oppfølging av russiske studenter og ansatte ved UiB

UiB er oppmerksom på og bekymret for den vanskelige situasjonen russiske studenter og ansatte befinner seg i. Universitetsledelsen har gjennomført flere oppfølgingsmøter med studentene. Studenter fra Russland kommer nå inn under den særskilte refusjonsordningen for økonomisk støtte for studenter rammet av krigen i Ukraina dersom de har manglende betalingsevne som en følge av sanksjonene mot Russland. Dette gjelder også de russiske studentene som fikk lån fra UiB da de økonomiske sanksjonene ble innført.

For våre russiske ansatte har det vært tilbudt, og avholdt to samlinger i samtalegruppe med terapeut fra Senter for krisepsykologi.

Forskning

UiB tok initiativ til et felles brev til (datert 08.03.22) til Utenriksdepartementet (UD) med kopi til KD, signert av rektorene ved BOTT-universitetene. I brevet foreslår universitetene at Norge i samarbeid med organisasjonen Institute for International Education sitt Scholar Rescue Fund (IIE-SRF), går sammen om å gi beskyttelse til et antall ukrainske akademikere.

Videre ble det i brevet foreslått at ukrainske forskere på flukt bør få tilbud om midlertidige stillinger ved norske institusjoner finansiert gjennom en løsning der regjeringen matcher stipendene fra IIE-SRF, og der de norske universitetene påtar seg å dekke differansen mellom den fulle lønnen og stipendene.

Saken ble overført fra UD til KD, og UiB ble på bakgrunn av brevet invitert til et møte med statssekretær Oddmund Hoel, hvor det ble diskutert hvordan dette forslaget og andre aspekter rundt å hjelpe ukrainske akademikere og studenter på flukt skal tas videre.

Kunnskapsdepartementet orienterte om at Norges forskningsråd (NFR) vil forvalte midlene og støtteordningene til ukrainske forskere på flukt. NFR har uttrykt at hjelpen mest sannsynlig vil følge to hovedlinjer:

1. Ukrainske Ph.d.-studenter som allerede er i Norge og inne i et prosjekt finansiert av NFR, vil kunne forlenges i ett år (gjelder om det er prosjekter på vei til å avsluttes).
2. NFR vil gi institusjonene muligheten til å koble flyktninger mot prosjekter som allerede er i gang i inntil ett år. NFR regner med å betale postdoktor-sats for disse. NFR ordner med forlengelse om prosjektene er i slutfase.

De to ovenstående tiltakene vil ikke kreve søknader, kun prosjektendringer.

UiB jobber videre med å kunne koble Scholars at Risk (SAR) og IIE-SRF-ordningene til NFRs ordninger.

Forsknings samarbeid med Russland

UiB har fem aktive NFR-prosjekter med i alt seks russiske partnere. Ingen av disse prosjektene er knyttet til atomberedskap eller fiskeri- og ressursforvaltning, hvilket er områder som er unntatt fra regjeringens sanksjonsregime overfor Russland. Det er foreløpig ingen av de UiB-ledede prosjektene med russiske partnere som har uttrykt behov for nasjonal bistand i forbindelse med at prosjektene nå fryses.

UiB har sendt eget brev til de 6 russiske institusjonene som UiB samarbeider med i pågående prosjekter. I brevet orienteres det om at UiB støtter regjeringens fordømmelse og sanksjoner mot Russland, og støtter enhver innsats for talefrihet og akademisk frihet ved universitetene.

Kommunikasjon og arrangement

I tillegg til UiBs [infoside](#) med informasjon til studenter om ansatte, har vi publisert en ekspertliste som nå teller 33 navn. Ekspertlisten er en oversikt over fagpersoner fra en rekke ulike fagfelt som kan bidra til å belyse ulike aspekter ved krigen.

31. mars arrangerte Griegakademiet støttekonsert for Ukraina i Universitetsaulaen. Innsamlingen underveis resulterte i 25.000 kr til Røde Kors' arbeid i Ukraina.

20. april avholdt Bergen kommune arrangementet «Bergen for Ukraina» i Grieghallen. Rektor Margareth Hagen holdt tale, og UiB deltok med tre personer på stand med informasjon om utdanning. Ca. 800 ukrainske flyktninger deltok på arrangementet, og svært mange oppsøkte UiBs stand.

Vi ser at informasjonsbehovet blant flyktningene er stort, og som en forlengelse av deltakelsen i Grieghallen, er vi nå i gang med å planlegge et åpent møte for alle ukrainske flyktninger som er bosatt i Bergen. Her vil vi bl.a. informere om de nyopprettede kurstilbudene i norsk og engelsk, og om mulighetene for å studere hos oss til høsten.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

UiB følger opp nasjonale retningslinjer og initiativ, og har både iverksatt tiltak for de eksisterende studentene, samtidig som vi nå planlegger for mer langsiktige tiltak for dem som har fått avbrutt studieløp eller arbeidsforhold i Ukraina.

UiB er svært opptatt av å følge opp og støtte våre ukrainske studenter og ansatte, samtidig er vi også opptatt av å sikre et godt oppfølgingstilbud til våre russiske studenter og ansatte.

Vi fokuserer nå på å kartlegge behovene til flyktningene som kommer til Bergen, skape møteplasser for dem som ønsker å komme inn i høyere utdanning og jobbe frem mest mulig treffsikre løsninger for det studietilbudet vi skal gi.

22.04.2022/Ida Fauskanger/Christen Soleim (avd. dir.)